

Kannanotto varhaiskasvatusviraston talousarvioehdotukseen vuodelle 2017

Hyvät varhaiskasvatuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet,

Helsingin Lastentarhanopettajat ry toivoo, että huomioisitte seuraavat seikat käsitellessänne talousarvioehdotusta vuodelle 2017.

Yleistä talousarvioehdotuksesta

Talousarvioehdotuksessa on monia positiivisia painotuksia, joita yhdistys haluaa kiittää. Viraston kärkihankkeet varhaiskasvatuksen uudistamisesta ja digitaalisoinimisesta tukevat laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista. Myös toiminnalliset tavoitteet Lukuseikkailu-hanke ja työkykyjohtamiseen panostaminen ansaitsevat kiitosta.

Tarve pd-rahalle ei näytä vähenevän, ja tarvetta rahan lisäämiselle voisi arvioida. Mielestämme syrjäytymisvaarassa oleville tai muuten tukea tarvitseville lapsille paras tuki on lastentarhanopettajien määrän lisääminen.

Varhaiskasvatuslaki

Varhaiskasvatuslakiin tehtiin isoja muutoksia syksyllä 2015. Lapsen subjektiivista oikeutta rajattiin ja henkilöstön ja lasten suhdelukua kasvatettiin yli kolmevuotiaiden osalta 1:7:stä 1:8:aan. Helsingin kaupungin poliittiset päättäjät eivät halunneet ottaa lain tuomia heikennyksiä käyttöön. Helsingin Lastentarhanopettajat ry oli päätöksestä erittäin iloinen ja toivoo, että jatkossakin varhaiskasvatus nähdään Helsingin päätöksissä arvokkaana ja lapsen oikeutena.

Yhdistyksessä on pohdittu sitä, miten Helsingissä aiotaan toimia, jos tilapaikkoja on vähemmän kuin paikan tarvisijoita. Helsingin päiväkodit ovat jo nyt ääriään myöten täynnä, monien päiväkotien kunto on heikko ja päiväkotien peruskorjausten viivästymisen myötä viraston korjausvelka kasvaa. Myös osapäiväryhmien ja kerhojen lisääminen nykyisiin tiloihin aiheuttaa haasteita jo olemassa olevien lapsiryhmien toiminnalle mm. sisäilman riittävyden ja aikataulutuksen suhteen.

Yhdistys toivoo, että henkilöstön ja lasten suhdelukua seurataan kaupungin linjauksen mukaisesti eikä lain suoman mitoituksen mukaan.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja lastentarhanopettajan pedagoginen vastuu

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteista on tulossa normiasiakirja, ja varhaiskasvatuslaissa määritellään, että päiväkodissa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta vastaa lastentarhanopettajakelpoinen henkilö. Jotta voi olla vastuussa näin arvokkaasta asiakirjasta, täytyy olla myös mukana asiakirjan laadinnan eri prosesseissa, kuten varhaiskasvatuskeskustelussa vanhempien kanssa sekä sen kirjaamisessa.

Yhdistys toivoo, että Helsingissä panostetaan laadukkaan ja tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen toteutumiseen siten, että lastentarhanopettajalle mahdollistetaan omaan osaamisalueeseensa kuuluvat tehtävät asianmukaisella ajankäytöllä ja vastuunjaolla.

Lisää lastentarhanopettajia

Jotta Helsingissä voidaan jatkossakin toteuttaa Suomen parasta varhaiskasvatusta, tarvitsemme lisää korkeasti koulutettuja opettajia. Kansainvälisten suositusten mukaan opettajien määrää tulisi nostaa niin, että heitä on 50 % henkilöstöstä. Helsingissä on yli 200 pätevän lastentarhanopettajan ja muutaman kymmenen erityisopettajan vaje. Pedagogisen opettajankoulutuksen saaneita lastentarhanopettajia on kaupungissa yhä vähemmän verrattuna sosiaalialan koulutuksen saaneisiin lastentarhanopettajakelpoisiin sosionomeihin. Viitteitä siitä, että yliopistollisen lastentarhanopettajakoulutuksen aloituspaikkoja lisätään, on tällä hetkellä ilmoilla.

Yhdistyksen mielestä opettajien työtyytyväisyyttä ja työhön sitoutumista voidaan lisätä jo aika pienillä ja yksinkertaisilla asioilla, kuten asianmukaisilla työtehtävillä, suunnittelu- ja ryhmän ulkopuolisen työajan varmistamisella ja järkevällä työvuorosuunnittelulla. Viraston ja yliopiston yhteistyössä toteutetut uusien opettajien mentorointiryhmät ovat hieno tapa tukea opettajuutta. Sijaisjärjestelyihin kannattaisi panostaa vakituisia varahenkilöitä palkkaamalla.

Työhyvinvointi ja johtaminen

Työhönsä tyytyväinen henkilökunta voi hyvin ja on motivoitunutta toimimaan yhteisten tavoitteiden eteen. Työtyytyväisyyttä edesauttaa työn toteuttamisen mahdollistamat resurssit sekä päiväkodin johtajan vastuulla oleva pedagogiikan johtaminen ja työn organisointi.

Yhdistyksen mielestä päiväkodin johtajien työhyvinvointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja varata työn tekemiselle realistiset toimintamahdollisuudet ja resurssit, jotta talousarvioehdotukseen kirjattu toiminnallinen tavoite työkykyjohtamisesta voi toteutua. Talousarvioehdotuksen liitteessä sanotaan, että esimiestehtävien vapautuessa sekä uuden yksikön perustamisen yhteydessä arvioidaan alueen johtamiskokonaisuuksien rakenne ja mahdollisuudet yhdistää uusi yksikkö olemassa oleviin rakenteisiin. Arvioinnin perusteella esimiestehtävät täytetään aina silloin, kun se on tarkoituksenmukaista.

Helsingissä toteutettiin johtamisuudistus vuonna 2007, ja siitä tehtiin väliarviointi vuonna 2008. Arvioinnissa todettiin mm. tarve selvittää päiväkodin johtajien ja perhepäivähoidon ohjaajien hallinto- ja toimistotehtäviä, kehittää varajohtajuutta ja kiinnittää huomiota yksiköiden vakanssimääriin. Johtajien työtaakka on kasvanut viime vuosina, ja heidän vastuullaan on entistä suurempia yksiköitä. Suurella osalla yksiköiden esimiehistä alaisia on enemmän kuin 30. Johtajien aika jakautuu eri toimipisteiden sekä varhaiskasvatuksen muiden toimintamuotojen johtamiseen.

Yhdistys toivoo, että varhaiskasvatusvirastossa toteutettaisiin johtamiskokonaisuuden arviointi, ennen kuin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistus astuu voimaan 1.6.2017.

Helsingissä 18.5.2016

Kirsi Sutton
Puheenjohtaja

Kaisa Viitanen
Varapuheenjohtaja